

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY I PIECZY
ZASTĘPCZEJ ZA 2021 ROK**

**OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W SKOCZOWIE**

Skoczów, marzec 2022 rok

Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składane jest zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – art. 179 (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 poz. 447).

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego.

Wspieranie rodziny

Zadania własne

Wydatki bieżące - na planowane 540.124,00 zł wydatkowano 402.260,05 zł, tj. 74,48 %

(w 2020r. na planowane 504.588,00 zł wydatkowano 485.654,51 zł, tj. 96,25 %)

(w tym dotacja udzielona z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystenta rodziny w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2021 otrzymano 4.000,00 zł wykorzystano 100,00 %. Dla porównania w roku 2020 otrzymano 5.100,00 a w roku 2019 otrzymano 54.378,00 zł).

w tym:

Rodzaj wydatku	2020 rok	2021 rok
- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi (dla 3 pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy)	197.419,95	149.841,81
pozostałe wydatki bieżące	288.234,56	252.418,24
<i>z czego:</i>		
- wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń (wydatki BHP)	863,40	498,05
- usługi zdrowotne (badania okresowe)	74,00	136,00
- podróże służbowe krajowe (delegacje, ryczałt na jazdy lokalne)	4.832,44	4.353,77
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4.650,78	3.224,54
- szkolenia	450,00	126,50
- odpłatność za pieczę zastępczą	277.363,94	244.079,38

ASYSTENCI RODZINY

Ośrodek zatrudnia 3 asystentów rodziny. W roku 2020 wszyscy asystenci pracowali w pełnym wymiarze czasu w okresie 12 miesięcy. W roku 2021 jeden z asystentów pracował tylko w miesiącu styczniu. W związku z liczbą rodzin, która nie przekraczała ustawowego limitu w okresie od lutego do października włącznie zadanie było realizowane przez 2 asystentów, w listopadzie i grudniu z kolei przez 3 asystentów rodziny.

W roku 2021 asystenci pracowali z 50 rodzinami, z czego decyzją sądu 29 rodzin objętych było wsparciem asystenta rodziny. Pod opieką tych rodzin było 107 dzieci. Trzem rodzinom udzielono porad w ramach programu "Za życiem".

Dla porównania w roku 2020 asystenci pracowali z 46 rodzinami, z czego decyzją sądu 32 rodziny objęte były wsparciem asystenta rodziny. W rodzinach tych było 107 dzieci.

Zatrudnienie asystenta rodziny wynika z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak od dnia 1 stycznia 2015 roku nie może przekroczyć 15.

Asystent rodziny przydzielany jest rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;

- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny to forma pomocy skierowana do rodzin z wieloma problemami (ubóstwo, bezrobocie, problem alkoholowy, przemoc, długotrwała choroba, niepełnosprawność) o niskim poziomie rozwoju umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, gdzie często występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Asystent rodziny ma przede wszystkim zmienić stosunek osób w rodzinie do własnej sprawności, zwiększyć ich poczucie wpływu na własne życie, podnieść samoocenę.

Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny (rodziców, dzieci), osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe.

Działania asystenta rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawieniu dzieci w rodzinie lub powrotu dzieci do środowiska rodzinnego, gdy dzieci zostały odebrane.

Wielopłaszczyznowe efekty pracy asystenta rodziny:

- pozostanie dzieci w rodzinach naturalnych,
- powrót dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych do rodzin naturalnych,
- rozwinięcie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców,
- rozwinięcie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego,
- poprawa relacji w rodzinie,
- uregulowanie spraw urzędowych,
- nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnościami życia codziennego,
- wzrost motywacji do zmiany swojej sytuacji.

PIECZA ZASTĘPCZA

W roku 2021 opłacono pobyt 43 dzieci umieszczonych wyrokiem sądu w pieczy zastępczej w tym:

- 2 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej na kwotę 54.883,35 zł (średni miesięczny koszt pobytu 1 dziecka wyniósł 2.286,81 a w 2020 roku 1.519,83 zł),
- 43 dzieci w rodzinie zastępczej na kwotę na kwotę 189.196,03 zł (średni miesięczny koszty pobytu 1 dziecka wyniósł 494,59 zł a w 2020 roku 597,99 zł).

W roku 2021 do pieczy zastępczej (rodzin zastępczych) trafiło 9 dzieci.

W roku 2021 pieczę zastępczą opuściło 8 dzieci - 4 uzyskało pełnoletniość, 3 powróciło do rodziny biologicznej, 1 adoptowano.

Dla porównania w 2020 roku opłacono pobyt 35 dzieci umieszczonych wyrokiem sądu w pieczy zastępczej, w tym 5 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej i 30 dzieci w rodzinie zastępczej. Do pieczy zastępczej trafiło 7 dzieci (2 do placówki, 5 do rodzin zastępczych) a pieczę zastępczą opuściło 5 dzieci (1 uzyskało pełnoletniość, 4 powróciło do rodziny biologicznej).

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczka zastępcza zapewnia:

- 1) pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe - dążenie do przysposobienia dziecka;
- 2) przygotowanie dziecka do:
  - a) godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
  - b) pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
  - c) nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
- 3) zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **rodzinnej** (rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna lub rodzinny dom dziecka)
- 2) **instytucjonalnej** (placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne).

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.

Objęcie dziecka jedną z pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Z up. BURMISTRZA

Andrzej Bwbnicki
Z-ca Burmistrza

Z-CADYREKTORA
Ośrodka Pomocy Społecznej

Bogusław Paruch
Bogusław Paruch